

Żywienie jeleniowatych w hodowli fermowej - podstawy

Jeleń i daniel to przeżuwacze !

- jeleń i daniel klasyfikowany jest jako typ „średnioselektywny”, tzn. przeżuwacz o pośrednim, pomiędzy „wybiórczym” i „nie wybiórczym”, sposobie żywienia

Sezonowość

- Jelenie i daniiele przetwarzają efektywniej niż inne zwierzęta gospodarskie podstawowe pasze na białko mięsa
- Jeleniowate wykazują wysoką sezonowość: linienia, wzrostu i apetytu, reprodukcji, laktacji, nakładania poroża. Pozwala to na optymalną synchronizację tych elementów z porą roku i maksymalne wykorzystanie warunków zewnętrznych
- Czynnikiem synchronizującym jest zmienna długość dnia w cyklu rocznym
- Czas reakcji na zmianę długości dnia wynosi ok. miesiąca

Sezonowość a spożycie paszy i strawność

- spożycie pasz w mniejszym lub większym zakresie spada w okresie zimowym a wzrasta w letnim, zgodnie z naturalnym 6-cio miesięcznym fotoperiodem (cyklem świetlnym)

Spowodowane jest to:

- sezonowymi (fotoperiodycznymi) zmianami fizjologicznymi oraz towarzyszącym im pobieraniem mniejszych porcji paszy w większych odstępach czasowych
- zmianą pojemności żwacza bez sezonowych zmian w zdolności do trawienia pasz lub czasu trawienia

Pasza

- *Woda*
- *Energia*
- *Białko*
- *Minerały i witaminy*

Ważne!

- jeleniowate to przeżuwacze, u których **pasze nie powinny być nagle zmieniane - flora bakteryjna zwacza potrzebuje czasu na dostosowanie się do trawienia danego rodzaju paszy i nagła jego zmiana może być przyczyną zaburzeń pokarmowych oraz chorób**
- przeżuwacze mają niewątpliwą zaletę w postaci zdolności do trawienia włókna, lecz też z tego powodu potrzebują do prawidłowej pracy **zwacza określonej, minimalnej ilości włókna (16-26% DM)**
- bilansowanie energii i białka – zbyt mała ilość białka w stosunku do energii powoduje niepełne wykorzystanie energii paszy, zbyt duża zaś, **straty energii i białka**. Zły stosunek tych składników może również powodować zaburzenia pokarmowe

Jakość pasz a spożycie

- Spożycie wysokiej jakości pasz zależy od potrzeb zwierzęcia i **dostępności** paszy
- spożycie mniej wartościowych pasz, jest limitowane ich ograniczoną strawnością
- Pasze gorsze (słabe siano, kiszonki, słoma) są wolniej trawione od pasz wysokowartościowych
- blokuje to pobranie następnych porcji paszy
- Niepełnowartościowe pasze są słabo pobierane i w dużej części marnowane – ich zużycie będzie zawsze większe

Potrzeby energetyczne

- zmieniają się sezonowo
- większe wiosną i latem
- dopiero energia dostarczana w paszy w ilości **PONAD potrzeby życiowe** jest wykorzystywana na różnego rodzaju **produkcję**: wzrost masy ciała i/lub poroża, ciążę, laktację

Potrzeby białkowe

- pasze gospodarskie stosowane w hodowli jeleniowatych (pastwisko, siano, sianokiszonki, kiszonki, zboża, okopowe) zazwyczaj zaspokajają również potrzeby białkowe

Wyjątki:

- rosnące cieleta (po odłączeniu)

Uzupełnienie:

- motylkowe, strączkowe, soja

Rola pastwiska w żywieniu

- zwierzęta najlepiej się czują i są najzdrowsze będąc na swobodzie, świeżym powietrzu, mogąc korzystać według swego uznania z pastwiska, ruchu i kąpieeli słonecznych
- pobierana bezpośrednio z pastwiska pasza jest najbardziej smakowita, przez co zwierzęta pobierają optymalne jej ilości
- ruń pastwiskowa pobierana samodzielnie przez zwierzęta jest zdecydowanie najtańszą paszą – koszenie i dowożenie zielonki podnosi jej koszty o 30%
- pastwisko jest tańsze o 55% od sianokiszonki, 71% od kiszonki z kukurydzy i aż 100% od siana
- wymaga najmniejszych nakładów robocizny i pozwala na osiągnięcie najwyższych obsad, czyli maksymalne wykorzystanie ogrodzonego dużym kosztem pastwiska
- **Daje produkt w postaci najwyższej jakości (kolor, otłuszczenie) dziczyzny fermowej, o korzystnym wizerunku marketingowym**

Makro i mikroelementy oraz witaminy

- wypas na pastwisku, nasłonecznienie z reguły pokrywają potrzeby witaminowe
- Jednak dla bezpieczeństwa wskazane są:
 - Lato: lizawki
 - Zima: premixy

Najważniejsze:

- Miedź
- Selen
- Sód
- Magnez
- Wapń
- Fosfor

